

Anna Marcol

"Kościół w Internecie – Internet w Kościele : społeczeństwo internautów a kultura globalna", red. Konrad Glombik, Maria Kalczyńska, Opole 2015 : [recenzja]

Nowa Biblioteka. Usługi, Technologie Informacyjne i Media nr 4 (23), 233-236

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Anna Marcol

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach
e-mail: promocja@pbw.katowice.pl

**Kościół w Internecie – Internet w Kościele :
społeczeństwo internautów a kultura globalna / red. Konrad
Glombik, Maria Kalczyńska. – Opole : Uniwersytet Opolski.
Wydział Teologiczny. Redakcja Wydawnictw Wydziału
Teologicznego UO, 2015. – 267 [5] s. : il. ; 24 cm. –
(Opolska Biblioteka Teologiczna = Theological Collection of
Opole, 1234-835X ; 151). – ISBN 978-83-63950-59-0**

Trudno wyobrazić sobie życie bez Internetu, który słał się jednym z najważniejszych mediów i kanałów komunikacji. Rozwój technologiczny w krótkim czasie pozwolił na uzyskanie połączenia z siecią komputerową za pomocą telefonów, uwalniając internautów od konieczności korzystania z ciężkiego sprzętu. Do surfowania w jego zasobach nie potrzeba już nawet laptopa, ponieważ cały „internetowy świat”, łącznie ze wszystkimi znajomymi, można schować do kieszeni.

Informacja krąży obecnie szybciej niż kiedykolwiek wcześniej. Z dostępu do sieci korzysta się praktycznie wszędzie i o każdej porze. Dla wielu osób wiadomości zaczerpnięte z Internetu stanowią podstawowe źródło informacji. To sprawia, że z nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne wykorzystuje także Kościół katolicki, ponieważ pozwalają one dotrzeć z przekazem zwłaszcza do ludzi młodych. Jednak czy wśród propagowanej w Internecie wolności i swobody wyboru, w pozbawionym tradycyjnych wartości, konsumpcyjnym stylu życia rzeczywiście jest miejsce dla religii?

Na to i inne pytania próbowali odpowiedzieć twórcy pracy zbiorowej *Kościół w Internecie – Internet w Kościele*, przygotowanej pod redakcją ks. Konrada Glombika i Marii Kalczyńskiej. Problematyka publikacji ma charakter interdyscyplinary i nawiązuje do trzeciej konferencji naukowej z cyklu „Społeczeństwo internautów a kultura globalna”, zorganizowanej 1 grudnia 2014 r. pod hasłem „Kościół @ Internet” przez Katedrę Międzynarodowych Stosunków Społecznych Wydziału Ekono-

mii i Zarządzania Politechniki Opolskiej oraz Katedrę Teologii Moralnej i Duchowości Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego.

Książkę podzielono na pięć części tematycznych: *Nauczanie Kościoła o Internecie; Internet narzędziem ewangelizacji; Internet w zarządzaniu strukturami Kościoła; Internet w działalności duszpasterskiej; Dokumenty Kościoła o Internecie*. Autorzy zamieszczonych w nich artykułów – duchowni i świeccy – reprezentują różne instytucje naukowe w Polsce, m.in.: Politechnikę Opolską, Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie oraz Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

W pierwszej części książki zawarto teksty opisujące, jaki jest stosunek Kościoła do Internetu i w jakim zakresie Kościół korzysta z nowoczesnych technologii. Damian Cieślik dowiódł, że kościelni hierarchowie są świadomi zagrożeń wynikających ze świata wirtualnego, jednak dostrzegają w nim także wiele nowych możliwości, wartych wykorzystania dla dobra wspólnego. W kolejnych artykułach autorzy odwołali się do nauczania Jana Pawła II, który w nowoczesnych technologiach widział szansę na szerzenie wiary katolickiej, nawołując jednocześnie do odpowiedzialnego korzystania z nich. Sebastian Koczy podjął refleksję nad ich wymiarem etycznym, a Barbara Trygar przyjrzała się roli sieci w świetle encykliki *Redemptoris missio*.

W drugiej części książki, dotyczącej Internetu jako narzędzia realizacji misji ewangelizacyjnej Kościoła, ks. Andrzej Draguła przedstawił ewangelizacyjne możliwości mediów społecznościowych, a ks. Marek Lis – pozytywne i negatywne strony prezentacji kazań i homilii w Internecie. Piotr Wajs dokonał analizy papieskich mikroblogów w serwisie społecznościowym Twitter (wpisy Benedykta XVI i Franciszka), dowodzących, że nawet za pomocą krótkich komunikatów można głosić Ewangelię. Kolejni badacze przybliżyli spojrzenie ekonomistów na rolę Kościoła we współczesnym społeczeństwie (Kazimierz Górka i Marcin Łuszczuk) oraz rozważania na temat młodych pokoleń, dla których Internet może stanowić naturalne narzędzie ewangelizacji (Kamil K. Bomber).

Trzecia część książki, skoncentrowana wokół roli Internetu w zarządzaniu strukturami Kościoła, zawiera trzy teksty. Ks. Arkadiusz Domaszk przekonuje, że nowoczesne technologie są powszechnie wykorzystywane w kościelnej administracji, a sam Internet sprzyja popularyzacji przydatnych dokumentów, prowadzeniu zbiórek czy zarządzaniu fundacjami. Maria Kalczyńska dokonała analizy portali wybranych ośrodków Polskiej Misji Katolickiej w Niemczech, wykazując, że stano-

wią one ważne narzędzie komunikacji, ewangelizacji, edukacji oraz integracji polskiej wspólnoty katolickiej. Z kolei Justyna Kubik przyjrzała się przykładowym stronom internetowym parafii diecezji opolskiej, zwracając uwagę na wiele pełnionych przez nie funkcji: kontaktowo-lokalizacyjną, informacyjną, edukacyjno-formacyjną, dokumentacyjną, multimedialną, upowszechniającą, modlitewną, społecznościową, kulturotwórczą, ludyczną i posesorską.

W czwartej części uwzględniono rolę sieci w działalności duszpasterskiej. Zawarto w niej: krytyczną refleksję dotyczącą możliwości wprowadzenia internetowych spowiedzi, nieuznawanych przez Kościół katolicki (ks. Konrad Glombik); analizę religijnych portali internetowych adresowanych do najmłodszych – Dobrego Pasterza, Promyczka Dobra, Małego Przewodnika Katolickiego, Małego Gościa Niedzielnego (Lidia Urbańczyk); przemyślenia na temat Internetu w służbie osobom, których prawa i wolności religijne są ograniczone (Katarzyna Lechowicz).

Ostatnią część zbioru stanowią dokumenty Papieskiej Rady ds. Środków Społecznego Przekazu (*Etyka w Internecie* oraz *Kościół a Internet*). Autorzy artykułów często odsyłają do nich, przekonując, że nowoczesne media są niezbędne w działalności współczesnego Kościoła katolickiego, gdyż umożliwiają wejście w naturalne środowisko przekazu informacji wielu ludzi, także niewierzących, dla których mogą stanowić okazję do pierwszego spotkania z Bogiem. Sieć internetowa bywa także jedyną amboną dla tych wierzących, którzy nie mogą uczestniczyć w rzeczywistej wspólnocie ze względu na zaawansowany wiek, stan zdrowia czy ograniczenie praw i wolności religijnych. Do nowoczesnych narzędzi przekazu informacji należy jednak podchodzić w sposób ostrożny, gdyż niosą ze sobą także wiele zagrożeń. Być może dlatego Kościół w pełni nie wykorzystuje stwarzanych przez nie możliwości. Autorzy tekstów, odwołując się do wybranych stron – polskich i zagranicznych – zauważyli, że obecny przekaz Kościoła jest jeszcze mało dialogiczny, a katolickie witryny, choć bogate w wartościowe treści, często są nieciekawe pod względem audiowizualnym.

Obecnie Internet stanowi dla Kościoła głównie narzędzie wspomagające głoszenie przekazu Ewangelii oraz pomoc w realizacji celów duszpasterskich i zarządzaniu jego strukturami. Świat wirtualny jest uważany za doskonałe uzupełnienie liturgii i osobistego kontaktu z Bogiem. Duchowni przestrzegają jednak przed traktowaniem Internetu jako zamiennika rzeczywistości sakramentalnej i udziału w żywej wspólnocie. Z dobrodziejstw nowoczesnych technologii należy bowiem korzystać w sposób mądry i przemyślany.

Publikacja *Kościół w Internecie – Internet w Kościele* może stanowić zaczątek dalszej dyskusji nad obecnością Kościoła w sieci oraz jej wykorzystywaniem w różnych aspektach jego działalności. Można ją polecić studentom i badaczom – przede wszystkim teologom, socjologom, medioznawcom i kulturoznawcom – a także katechetom, nauczycielom i wychowawcom.